

HET

ONDERSTEUNINGSPLAN

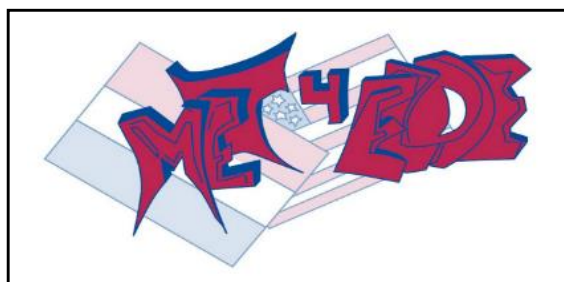
van het

Praktijkonderwijs Schijndel

Elde College

Schijndel

2016 - 2019

Inhoudsopgave:

1.	Visie van de school	
1.1	Inleiding	p. 2
1.2	Visie en missie van de school	p. 2
1.3	Sector Praktijkonderwijs: visie op leerlingen met extra (specialistische) ondersteuningsbehoefte	
1.3.1	Inleiding	p. 3
1.3.2	De missie en visie van het Praktijkonderwijs: het MET4ELDE concept	p. 3
1.3.3	Naar een school in de ketenzorg	p. 4
2.	Ondersteuningsstructuur en ondersteuningsprofiel	
2.1	De leerling in het Praktijkonderwijs	p. 5
2.2	Ondersteuningsstructuur	p. 6
2.3	Ondersteuningsprofiel: onderwijs op maat in de groep	
2.3.1	Leren op school	p. 6
2.3.2	Leren in de echte wereld	p. 7
2.3.3	De rol van de ouders	p. 8
2.3.4	Het ondersteuningsprofiel	p. 8
3.	Basis- en extra (specialistische) ondersteuning niveau 1	
3.1	Inleiding	p. 10
3.2	Basis- en extra ondersteuning	p. 10
3.3	Extra (specialistische) ondersteuning	p. 11
4.	Arrangementen bovenschools en binnen de school	
4.1	Arrangementen binnen de school	p. 13
4.2	Arrangementen bovenschools	p. 14
5.	Zware ondersteuning – speciaal onderwijs – niveau 3	p. 15
6.	Het Zorg- en Advies Team	
6.1	Inleiding	p. 15
6.2	Omschrijving functie ZAT leden	p. 15
7.	Kwaliteitsmeting ondersteuning	p. 16
8.	Medezeggenschap	p. 17

1. Visie van de school.

1.1 Inleiding.

Het Elde College is een reguliere school voor voortgezet onderwijs met een locatie in Schijndel met een afdeling voor Praktijkonderwijs, VMBO, HAVO, (Tweetalig)VWO en een locatie in Sint-Michielsgestel.

Het Elde College maakt deel uit van het Samenwerkingsverband (SWV) "de Meierij". Vanuit de overheid (wet op het Voortgezet Onderwijs) is vastgesteld dat de gezagsorganen in een SWV gezamenlijk een ondersteuningsplan dienen vast te stellen.

Het Elde College gaat, in navolging van het samenwerkingsverband de Meierij, uit van de volgende niveaus van ondersteuning:

- A. Basis- en extra ondersteuning, niveau 1.
- B. Arrangementen bovenschools, niveau 2.
- C. Zware ondersteuning c.q. speciaal onderwijs, niveau 3.

Dit ondersteuningsplan beschrijft de wijze waarop het Elde College passend onderwijs wil bieden aan jongeren met een eventuele beperking of behoefte aan ondersteuning. Beschreven wordt wat precies bedoeld wordt met de verschillende niveaus, de stand van zaken in de beide sectoren of in de school als totaal en de daaruit voortvloeiende doelstellingen voor de periode 2014-2019. Gezien het specifieke karakter van het Praktijkonderwijs op het Elde College heeft het Praktijkonderwijs een eigen ondersteuningsplan.

Het ondersteuningsplan wordt jaarlijks geëvalueerd en herijkt.

1.2 Visie en missie van de school.

Het Elde College biedt uitdagend en inspirerend onderwijs, met een grote keuzevrijheid binnen een geborgen klimaat. Rekening houden met verschillen is de basis van ons denken met het doel de talenten van de leerling optimaal te benutten en te ontwikkelen.

Het Elde College gaat uit van de kracht en de mogelijkheden van de leerling. Elke leerling krijgt, bij voorkeur binnen de school, de meest passende ondersteuning, met als leidraad "regulier als het kan en speciaal als het moet".

Als een leerling, die in potentie het gekozen niveau aankan, zich niet op de juiste wijze kan ontwikkelen vanwege leer- en/of gedrags- en/of sociaal-emotionele problemen, biedt de school in samenwerking met ouders en externe partners, extra hulp om het beoogde resultaat te realiseren. Als de zorgvraag zo groot is dat het Elde College, ook met extra hulp, niet de meest passende ondersteuning kan bieden, wordt talentontwikkeling belemmerd. Plaatsing op een gespecialiseerde school doet dan meer recht aan de talentontwikkeling in combinatie met de ondersteuningsbehoefte van het kind. Hiervoor is een toelaatbaarheidsverklaring van het Samenwerkingsverband nodig.

De ondersteuning die geboden wordt, staat in dienst van het onderwijs en de persoonlijke ontwikkeling van de leerling.

1.3 Sector Praktijkonderwijs: visie op leerlingen met extra (specialistische) ondersteuningsbehoefte.

1.3.1 Inleiding

In de visie van het praktijkonderwijs, afgeleid van de visie van het Elde College, staat de leerling centraal. Dit betekent dat er onderwijs op maat wordt verzorgd. Uitgaande van adaptief onderwijs waarbij relatie, autonomie en competentie centraal staan, worden de leerarrangementen aangepast en op maat voor de verschillende doelgroepen geschreven. De docent stemt zijn gedrag af op de hierboven genoemde basisbehoeften. Er wordt gebruik gemaakt van activerende didactiek om leerlingen zoveel mogelijk te prikkelen en te activeren deel te nemen aan het onderwijsleerproces.

Bepalend voor toelating tot de school is de mate waarin leerlingen met een extra (specialistische) ondersteuningsbehoefte beroep doen op de inzet van docenten, onderwijsondersteunend personeel, interne hulpverleners en op het aanpassingsvermogen van de overige leerlingen.

In het volgende deel wordt de missie en visie van praktijkonderwijs en het onderwijsconcept van het MET4Elde nader uitgewerkt.

1.3.2 De missie en visie van het praktijkonderwijs: het MET4ELDE onderwijsconcept.

De school creëert een levensechte omgeving. Deze is afgestemd op de jonge mens met ruimte voor persoonlijke ontwikkeling, het aanleren van algemene competenties gericht op het zelfstandig functioneren in de maatschappij en specifieke competenties gericht op deelname aan het arbeidsproces.

De jongere en zijn loopbaan staan centraal. Die loopbaan zit in de jongere zelf. De jongere maakt voortdurend keuzes. Het onderwijs wordt gestuurd door zijn ontwikkelingsvraag en zijn passie. Op basis van die vraag en het potentieel van de jongere arrangeert de docent samen met de leerling, zijn ouders en instanties rondom de school als instituut, leer- en ontwikkelingstrajecten. Praktijkonderwijs is een partner in de keten rondom een leerling, waarbij de levensloopbaan centraal staat.

Praktijkonderwijs Schijndel laat zich inspireren door de onderwijskundige

en pedagogische principes van het uit de Verenigde Staten afkomstige "Big Picture" onderwijsconcept. Centraal element in dit concept is dat het onderwijs expliciet inspeelt op de belangstelling, of sterker gezegd "de passie" van de leerling. Het gaat ervan uit dat iedere leerling wel iets heeft waar hij of zij warm voor wil lopen. Het is die passie die het vertrekpunt vormt voor het leren, waarvoor de school een persoonlijk leerplan opstelt. Dat leerplan komt tot stand in voortdurende dialoog tussen de leerling, zijn ouders en zijn coach. Doel is dat de leerling in zichzelf gaat geloven. Het leren van de leerling vindt zo veel mogelijk plaats in de "echte wereld" door stages. De school is klein en veilig en biedt maatwerk. Ons streven is om deze visie in de komende beleidsperiode van vier jaar verder uit te werken en in de praktijk van alledag te realiseren.

Binnen het concept van Big Picture(MET4Elde) heeft de school voor praktijkonderwijs gekozen voor de volgende pijlers:

- Persoonlijk onderwijs: iedere leerling krijgt een persoonlijk leerplan
- Leren in de echte wereld: er wordt veel tijd besteed aan leren in de praktijk
- Vinger aan de pols: de ontwikkeling van leerlingen wordt voortdurend en intensief gevolgd
- De school zelf: de school heeft een eigen unit waardoor intensieve contacten mogelijk zijn, ook met de omgeving voor stages
- De leergroepen: de leergroep wordt wel "het tweede huis" genoemd. Deze groep heeft gedurende meer jaren eenzelfde begeleider die intensief contact onderhoudt met de ouders
- Schoolcultuur: er is een open en gelijkwaardige cultuur. Leerlingen worden zoveel mogelijk betrokken bij besluitvorming
- Betrokkenheid van familie: familie wordt nadrukkelijk betrokken bij het leerproces

1.3.3 Naar een school in de ketenzorg:

Praktijkonderwijs Schijndel ontwikkelt zich naar een school voor praktijkonderwijs in de keten waarin de levensloopbaan van de leerling centraal staat. Het MET4ELDE concept waarmee de school werkt, sluit hierbij goed aan. De school werkt nadrukkelijk samen met partners die een rol vervullen in de levensloopbaan van de leerlingen. Voor het Praktijkonderwijs zijn dit o.a. CJG, Mee, GGD, BJZ, etc. Zie hiervoor de bijlage van het netwerk praktijkonderwijs waarin alle organisaties vermeldt staan. Door middel van de toelatingscommissie, de leerling- besprekingen en het Zorgadviesteam van de school wordt gekeken wie het meest geschikt is om een bepaalde taak in de zorg voor de leerling uit te voeren.

2. Ondersteuningsstructuur en ondersteuningsprofiel Praktijkonderwijs.

Het Elde College heeft een goed functionerende ondersteuningsstructuur (zie ondersteuningsplan) waarbij het Praktijkonderwijs zoveel mogelijk mee afstemt. Gezien de specifieke doelgroep van leerlingen is een aanvullende beschrijving van de ondersteuningsstructuur nodig. We beginnen hier met een beschrijving van de doelgroep.

2.1 De leerling in het Praktijkonderwijs.

Om de visie op het praktijkonderwijs goed te kunnen begrijpen is het nodig om duidelijk in beeld te hebben over welke leerlingen we het hebben. Deze leerlingen voldoen aan de criteria die het Samenwerkingsverband (voorheen de RVC-VO) stelt, namelijk een intelligentie tussen de 55/60 en 75/80, didactische achterstanden op minimaal twee gebieden van technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen (en minimaal IR en/of BL) van meer dan 50%. Hier kun je ook spreken van minder dan 30 maanden leerrendement in het basisonderwijs.

Daarnaast kenmerken deze leerlingen zich vaak doordat er sociale problemen spelen: veel leerlingen hebben een gedrag-, ontwikkelings- of leerstoornis. Goed kijken naar de individuele verschillen, maar ook naar de mogelijkheden van deze leerlingen dient voorop te staan.

Als belangrijkste kenmerken willen we benoemen:

- Een verminderde exploratiedrang of leergierigheid.
- Verminderde mogelijkheden op het gebied van het geheugen, begrip en inzicht.
- Verminderde mogelijkheden op het gebied van de communicatie en sociale Redzaamheid.
- Verminderde mogelijkheden op het gebied van motorische vaardigheden en/of zelfredzaamheid.

Deze leerlingen zijn vaak afkomstig uit het SBAO maar in het kader van passend onderwijs, steeds vaker uit het regulier basisonderwijs.

Gezien hun capaciteiten hebben deze leerlingen vaak een negatief zelfbeeld opgebouwd omdat ze vele succeservaringen, zowel op het gebied van de sociale omgang als op het gebied van het leren hebben moeten ontberen. Daarom is het van groot belang dat het MET4ELDE in de gewenningsfase hier aandacht aan besteed. Leerlingen dienen succeservaringen op te gaan doen en vanuit hun passie hun eigen mogelijkheden te ontwikkelen. De rol van de advisor is dan vooral om een goede coach te zijn die rekening houdt met de leerstrategieën van de leerlingen. Globaal leren de leerlingen in het praktijkonderwijs op de volgende wijze: (1998, LPC)

- Leren door te doen: nadruk op vaardigheden: veel praktische vaardigheden oefenen in verschillende contexten en van modelleren tot in kleine stapjes zelf uitvoeren. (voordoen en nadoen)
- Leren door voorbeelden: visuele ondersteuning bij auditieve informatie. Gebruik van foto's, tekeningen, geluidsbanden, bord, video, computer.
- Leren in kleine stapjes en met veel herhaling: aandacht voor een duidelijke didactische opbouw bij opdrachten en voor de transfer (het geleerde toepassen in andere contexten)

Gezien de leerstrategieën van deze leerlingen sluit het MET4ELDE concept perfect aan. Leerlingen die aan hun eigen leerplan werken, aansluiten bij de individuele behoeften van leerlingen en hiermee bewerkstelligen dat men succeservaringen opdoet. De motivatie van leerlingen zal hierdoor toenemen en

door de positieve feedback krijgen leerlingen weer het gevoel dat men iets kan. Denken – doen – nakijken is een onderzoeksmethode die de leerling een hulpmiddel biedt om zelfstandig taken te kunnen uitvoeren (1998, LPC) en contextrijk leren is een belangrijke ondersteuning voor de leerlingen.

2.2 Ondersteuningsstructuur.

De ondersteuningsstructuur is opgebouwd rondom:

- Advisors / mentoren: sleutelfiguren en eerste aanspreekpunt voor ouders, leerlingen en docenten.
- Gekwalificeerde docenten en leerling coaches
- Adequaat functionerend onderwijsondersteunend personeel (toezichthouders, TOA's en onderwijsassistenten).
- Onderwijsspecialisten die intern of op afroep beschikbaar zijn voor advies aan de personeelsleden en/of (individuele) begeleiding geven aan een of meerdere leerling(en) met een ondersteuningsbehoefte.
- Zorgcoördinator, met vaste taken en verantwoordelijkheden.
- Directieleden en teamleider die toezien op het functioneren van het personeel en verantwoordelijk zijn voor een goed functionerende ondersteuningsstructuur.
- Een Zorg- en Advies Team(ZAT) met het Centrum voor jeugd en Gezin (CJG), teamleider; zorgcoördinator en een orthopedagoog als vaste leden en een goede samenwerking met partners uit de keten.
- Een goed werkend leerlingvolgsysteem, waarin de interventies en de effectbeschrijvingen van de leerlingbesprekingen worden opgenomen.
- Warme overdracht voor leerlingen van primair naar het Praktijkonderwijs en intern van de ene naar de andere klas of andere niveau.
- Warme overdracht van het Praktijkonderwijs naar het vervolgonderwijs voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte, indien nodig.
- Regelmatige, tweemaal per jaar, leerlingbesprekingen waarin de groep in zijn geheel en het persoonlijk functioneren van de leerlingen besproken wordt. Dit op basis van structureel gebruikte meetinstrumenten.
- Een goede samenwerking met ouders die betrokken worden bij n geïnformeerd worden over gedrag, verzuim, bijzonderheden, schoolresultaten en resultaten van eventueel gevolgde trainingen.
- Kwaliteitsbewaking op de uitvoering van de ondersteuning onder andere door vragenlijsten.

2.3 Ondersteuningsprofiel: onderwijs op maat in de groep.

2.3.1 Leren op school

Als je de jongeren en zijn loopbaan centraal stelt, staan we als MET4ELDE voor de pedagogische opdracht om te komen tot een sterk geïndividualiseerde vorm van onderwijs (adaptief) wat leidt tot meer motivatie van leerlingen, minder verzuim, minder drop-outs, een veiliger leeromgeving en betere kansen in het vervolgonderwijs of arbeidsmarkt. Op basis van de individuele talenten, interesses en behoeften (de eigen passie) van de leerling wordt een persoonlijk leerplan gemaakt, dat helemaal is afgestemd op de afzonderlijke leerling en zijn ontwikkeling. Dit leerplan wordt driemaal per jaar geëvalueerd en bijgesteld in overleg met de leerling, zijn of haar ouders, de advisor (mentor van de leerling)

en eventueel de stagebegeleider (van het stagebedrijf). Geen proefwerken en cijfers, maar voortgangsrapportages die volledig zijn aangepast aan het persoonlijke leerplan van de individuele leerling. (Het stage- assessment, entree-onderwijs en duaal leren zijn hiervan voorbeelden). Hiermee wordt het leerstof –jaar - klassensysteem losgelaten en werken we met fases die elke leerling, in zijn eigen tempo, geleidelijk doorloopt. We monitoren de ontwikkeling door structureel kwaliteitsinstrumenten in te zetten. Voor het leren zijn dit didactische onderzoeken (op Begrijpend lezen, Spelling, Technisch lezen en Inzichtelijk Rekenen), voor de sociaal emotionele ontwikkeling zijn dit de Schoolvragenlijst (SVL), de Klimaatschaal, de SIGA, het sociogram en daarnaast zijn er de jaarlijkse afname van tevredenheidsonderzoeken bij ouders en leerlingen en "Prozo" (monitor praktijkonderwijs).

Om een goede aansluiting op het basisonderwijs te bewerkstelligen zal hier in de eerste fase aandacht aan worden besteed door de leerlingen meer structuur te bieden en in te leiden in dit onderwijsconcept.

Om bovenstaande te verwezenlijken wordt er een *leerteam* gevormd: hieraan nemen deel de leerling, zijn ouders de advisor en eventueel de stagebegeleider van het bedrijf. Door het leerteam wordt driemaal per jaar een persoonlijk leerplan (IOP) van de leerling besproken. De leerling laat dan zien welke competenties hij zich al eigen heeft gemaakt en aan welke competenties en aan welk doel hij verder gaat werken. De ontwikkeling van de leerling wordt zichtbaar gemaakt. Ze mogen leren door ervaringen op te doen, leren van fouten, opdoen van succeservaringen en te werken aan zelfinzicht en zicht op eigen mogelijkheden.

Jaarlijks worden de verwachtingen van het uitstroomprofiel, het ontwikkelings perspectief (OPP/convenant) van de leerling bijgesteld. Dit kan zowel naar boven en als naar beneden zijn: het is belangrijk dat het leerteam reële, hoge verwachtingen heeft. Onderwijs dient uitdagend te zijn. "De leerling moet zelfwerkzaam met de leerstof omgaan en in het onderwijs en de opvoeding moet men niet uitgaan van de huidige ontwikkeling, maar van de zone van naaste ontwikkeling (Vygotsky). Dit betekent dat men het kind moet uitdagen tot dat, waar hij op dit moment 'aan toe is' en waar hij dus nu voor openstaat." (Kugel, 2003, 158). Niet het kind volgen of conditionerend leren, maar uitdagen.

Iedere leerling heeft een digitale portfolio met individuele plandocumenten, verslagen van projecten, reflectieverslagen en beoordelingen. De leerlingen werken met Profijit, een portfolio systeem, waarbij elke leerling zijn eigen digitale omgeving heeft en daarin kan communiceren met advisor, ouders, stagebegeleider, e.a. De advisor en leerling kunnen samen opdrachten formuleren ter uitvoering van het IOP.

2.3.2 Leren in de echte wereld.

Leren door stages en in verschillende contexten, is een tweede belangrijk uitgangspunt. Leren doe je in de werkelijke wereld en daarvoor wordt veel ruimte gemaakt. Het is cruciaal dat de keuze voor deze stageplek voortkomt uit de belangstelling en passie van de stagiaire. Een goede coaching van de leerling op deze weg is hierbij onmisbaar. De stage is belangrijk omdat de leerling de 'kunst' van het volwassen - zijn kan afkijken bij de volwassenen met wie wordt samengewerkt. Daarnaast verwerft de stagiaire op authentieke wijze de gewenste expertise in praktijksituaties. Het is een vorm van authentiek leren. De stages dienen niet alleen voor het verwerven van competenties op het terrein van arbeids- of beroepsvoorbereiding maar ook op meer algemene competenties (zoals communicatie, rekenen/wiskunde, taal en sociale vaardigheden) en persoonlijke kwaliteiten waarop op natuurlijke wijze een

beroep wordt gedaan in die buitenschoolse leerwerkplaats.

Het MET4ELDE-concept ontleent zijn kracht aan de wijze waarop het verbinding weet te leggen tussen de interesses van de leerling, de maatschappij en het onderwijs door het werken met leren te verbinden in de echte praktijk.

Werkplekleren is per slot van rekening een zeer krachtige vorm van leren. In de diverse fases van het onderwijs zijn daarom ook verschillende mogelijkheden van "stage"opgenomen. We spreken dan van excursies, loopbaanoriëntatie, bedrijfsbezoeken, snuffelstage, verkennende stage, opleidende stage en plaatsingstage.

De interesse en de passie van de leerling sturen de keuze voor een stage. Het werk dat op de stage gedaan wordt moet passend zijn bij de leerling, maar vooral ook een zinvolle bijdrage zijn voor het bedrijf of de instelling waar stage wordt gelopen.

2.3.3 De rol van de ouders.

In het MET4ELDE wordt de familie van de leerling nadrukkelijk betrokken bij het leren op school. Niet alleen tijdens de regelmatige 'presentaties', waar de leerling laat zien wat hij de afgelopen tijd heeft gepresteerd, maar ook tijdens vieringen en bijeenkomsten. Van ouders wordt verwacht dat zij ook andere ouders stimuleren bij de betrokkenheid rond de school. Al bij de aanmelding van de leerling op onze school worden de ouders uitvoerig geïnformeerd over de onderwijsvisie van het MET4ELDE. De teamleider en de zorgcoördinator voeren de gesprekken met de ouders en de leerling en is dan aanspreekpersoon. In de fase van aanmelding wordt de leerling ook besproken in de toelatingscommissie (zie aannamebeleid (bijlage 3)).

Samen met de leerling, zijn ouders en de school wordt een OPP/convenant getekend waarin afspraken, wederzijdse verwachtingen en de beginsituatie van de leerling (nulmeting) staan. Dit wordt opgeschreven in een individueel ontwikkelingsplan (OPP) van de leerling.

Ouders zijn een belangrijke partner van de school en voor de ontwikkeling van de leerling is het belangrijk dat ouders hierin ondersteunend zijn. Naast het informeren worden ouders ook betrokken bij de inhoud van het onderwijs. Op ouderavonden wordt nadrukkelijk om hun mening en inbreng gevraagd. Actieve participatie van ouders in de school wordt op prijs gesteld. Ouders hebben een belangrijke rol in de ontwikkeling van hun eigen kind, maar kunnen ook inbreng hebben naar de andere leerlingen. Ouders die worden geïnterviewd door leerlingen of die een presentatie verzorgen zijn hiervan voorbeelden. De school heeft het voornemen om te ontwikkelen naar een participatie en innovatiegerichte school waar het gaat om het betrekken van ouders bij het onderwijs.

Ouders worden dan ook gezien als belangrijke partners in een proces van continue verbetering van de school.

2.3.4 Het ondersteuningsprofiel.

Dankzij de ondersteuningsstructuur heeft het Elde College Praktijkonderwijs een ondersteuningsprofiel dat bestaat uit preventieve en curatieve interventies, die structureel beschikbaar zijn voor en/of binnen de school, waardoor continuïteit in de schoolloopbaan van de leerlingen zoveel mogelijk gegarandeerd is.

Deze interventies bestaan uit:

- Een goed pedagogisch (veilig) schoolklimaat met heldere normen en waarden en naleving van afspraken over gedrag.
- Onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen in het praktijkonderwijs (zie beschrijving), zoals taal- en rekenprogramma's voor

leerlingen met een achterstand op dat gebied.

- Aangepaste werk- en instructieruimtes en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben. Met deze ruimte wordt bedoeld de ruimtes waar praktijklessen worden gegeven.
- Onder hulpmiddelen verstaan we Kurzweil en/of Claroread en ICT-gebruik in bepaalde situaties.
- (Ortho)pedagogische en/of orthodidactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen zoals:
 - aandacht voor sociale vaardigheden en leefstijl in het lesprogramma;
 - het uitvoeren van een eerste inventarisatie naar studievoordigheden, persoonlijk welbevinden en sociaal emotioneel functioneren;
 - sociaal-emotionele ondersteuning in de vorm van extra voorlichting, methodieken (preventielessen, leefstijl, mentorlessen) en trainingen door school (faalangstreductietraining, SOVA-training, en omgaan met rouw en verdriet) en/of het Centrum voor Jeugd & Gezin (CJG);
 - een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie volgens een daarvoor opgesteld protocol. Faciliteiten voor leerlingen met een dyslexie- en/of een dyscalculieverklaring;
 - Rots & Water lessen voor alle leerlingen van leerjaar 1;
 - een medisch protocol;
 - een pestprotocol;
 - het nauwlettend volgen en rapporteren aan ouders en GGD en/of leerplicht van opvallend geoorloofd en ongeoorloofd (ziekte)verzuim;
 - een meldcode kindermishandeling en seksueel geweld;

3. Basis- en extra (specialistische) ondersteuning niveau 1.

3.1 Inleiding.

We omschrijven basis- en extra (specialistische) ondersteuning als het binnen het samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en licht curatieve interventies die binnen de zorgstructuur van de school planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau worden uitgevoerd. Op het Praktijkonderwijs is sprake van

3.2 Basis- en extra ondersteuning.

De advisor/docent die onderwijst op het praktijkonderwijs, moet bij dat onderwijzen ook begeleiden en coachen. Dat betekent dat de (vak) docent op een professionele manier omgaat met de verschillen in kennis, vaardigheden, gedrag en onderwijsbehoeften van de leerlingen en een passend onderwijsaanbod voor de leerlingen aanbiedt.

Zijn er leerbelemmeringen die het succesvol doorlopen van het onderwijs bedreigen, dan is bredere inzet nodig die door de advisor/mentor wordt geëntameerd. De advisor zoekt samen met de overige vakdocenten naar mogelijkheden om het probleem adequaat aan te pakken (handelingsplan). Tweemaal per jaar worden alle leerlingen in de leerlingbespreking uitvoerig besproken. Hierbij zijn de zorgcoördinator en de orthopedagoog van de school aanwezig. De afspraken worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem en geëvalueerd. Als blijkt dat de interventies niet voldoende resultaat hebben, wordt de hulp van de zorgcoördinator ingeroepen. Eventueel wordt de leerling in het ZAT ingebracht, besproken en wordt er een actieplan gemaakt.

Voorbeelden van extra ondersteuning:

- Docenten zijn geschoold en in staat om te gaan met de meest voorkomende leer-, gedrags- en ontwikkelingsstoornissen en problemen.
- Docenten praktijkonderwijs zijn bij voorbaat geschoold door de Master SEN of een gelijkwaardige opleiding.
- Voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte worden handelingsplannen gemaakt.
- Een mogelijkheid tot een time-out.
- Een extra wekelijks gesprekje met de advisor, leerling-coach, vertrouwenspersoon of orthopedagoog.
- Regelmatige controle op en bespreking van de voortgang.
- Regelmatig contact met vakdocent en/of ambulant ondersteuner.
- Inzet van een ambulant ondersteuner bij EOB leerlingen.
- Tijdelijk een eigen pauzeplek.
- Aanpassing van de vaardigheidseisen (bijvoorbeeld minder nadruk op samenwerking).
- Aanstellen van een maatje (klasgenoot).
- Sociale vaardigheidstraining; faalangstreductietraining; autismebewustwordingstraining; logopedie; NT2 begeleiding.

Bij het vaststellen van de ondersteuning die nodig is gaan we in overleg met ouder(s) en leerling. Het uitgangspunt is de behoefte van de leerling en het optimaliseren van de talentontwikkeling. Eventueel zijn er ook andere ondersteuningsmogelijkheden. Belangrijk is dat de leerling leerbaar is, zich voldoende inzet ten aanzien van de extra ondersteuning en zich kan handhaven in de klassensituatie. Een goede samenwerking met ouder(s) is

onontbeerlijk.

3.3 Extra (specialistische) ondersteuning.

Soms is de zorgvraag zo ingewikkeld of specifiek dat we hulp in moeten roepen van gespecialiseerde interne en/of externe partners (extra - specialistische - hulp). Dat geldt bijvoorbeeld bij zware problemen in de thuissituatie, voor leerlingen met een visuele of auditieve en/of communicatieve beperking (cluster 1 en 2), leerlingen met een motorische beperking of voor leerlingen met een zorgvraag waarvoor de eigen ondersteuning van de school niet toereikend is. Voor deze leerlingen wordt het ACT van het Samenwerkingsverband ingeschakeld. Het OPP wordt, zolang het loopt, jaarlijks bijgesteld.

3.4 Doelstellingen basis- en extra ondersteuning.

Binnen de sector Praktijkonderwijs is de basis- en extra ondersteuning goed georganiseerd en voor iedereen duidelijk.

Er wordt veel aandacht besteed aan:

- Het in kaart brengen van de leerlingen op cognitief en sociaal-emotioneel gebied (onder andere: warme overdracht, SVL, Klimaatschaal, SIGA, Sociogram, logopedische screening en woordenschat onderzoek, taal- en rekentoetsen, veiligheids- en tevredenheidsonderzoek) en dit inzichtelijk maken in het leerlingvolgsysteem.
- Vroegtijdig signaleren met behulp van de routekaart (Zorgroute zie bijlage 1 en 2)
- Het bespreken van de leerlingen met de advisors, vakdocenten, zorgcoördinator en orthopedagoog (2 maal per jaar leerlingbesprekingen).
- Licht curatieve ondersteuning: RT ondersteuning in de groep, PDD-NOS training, SoVa-training; faalangstreductietraining; weerbaarheidstraining (Rots & Water) en omgaan met rouw en verdriet.
- Informeren van de leerlingen/ouders door mailcontact advisor met ouders.
- Er is over het algemeen sprake van een goed pedagogisch klimaat.
- Er is veel aandacht voor scholing: streven is dat alle docenten een Master SEN of gelijkwaardige opleiding hebben gevolgd.
- Ouders worden vroegtijdig bij de zorgvraag betrokken;
- Effectieve interventies worden gehanteerd bij beginnende (gedrags)problematiek;
- Planmatig wordt er gewerkt aan verbetering van de ontwikkelingskansen van de leerling;
- Er wordt gestreefd naar zo hoog mogelijke opbrengsten;
- Er wordt geëvalueerd welke opbrengsten behaald zijn.

4. Arrangementen binnen- en bovenschools.

4.1 Arrangementen binnen de school.

In het schooljaar 2015–2016 is het Elde College gestart met een duidelijke aanpak ten aanzien van mogelijke arrangementen binnen het VMBO/PRO voor leerlingen waarbij niveau 1 ontoereikend is. Dit past volledig in de wettelijke zorgplicht die scholen hebben, m.n. in het kader van voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten en 'passend onderwijs'. Daarvoor is bij de mogelijke arrangementen ook een fysieke plek gecreëerd.

Uitgangspunten bij een arrangement:

- De leerling heeft zoveel mogelijk basis- en extra ondersteuning gekregen: er is een handelingsplan gemaakt.
- De advisor/mentor is de contactpersoon voor ouders/verzorgers en signaleert en ondersteunt voor een melding bij het ZAT.
- De zorgcoördinator bekijkt binnen het ZAT of een arrangement binnen de school mogelijk is.

Doelgroep:

- Leerlingen die uitvallen binnen het Elde College sector VMBO/PRO.
- Leerlingen die kans maken om terug te keren naar diverse onderwijsvormen.
- Leerlingen in de leeftijd van 12 - 16 jaar en die niet in aanmerking komen voor andere trajecten.

Werkwijze.

Signalering

De signalering of een leerling mogelijk in aanmerking komt voor een arrangement gaat altijd via de zorgcoördinator. Er vindt een vooronderzoek plaats om te beoordelen of de leerling voldoet aan de voorwaarden en geschikt is voor een arrangement. De zorgcoördinator is dossiereigenaar.

Aanvraag

Door de arrangeur wordt na toestemming van de ouders een melding bij het ACT gedaan (aanmeldformulier en OPP). Er worden door de arrangeur/zorgcoördinator gesprekken gevoerd met de mentor, ouders/verzorgers en de leerling om tot een voorstel te komen van een mogelijk arrangement dat past bij deze leerling en zijn ondersteuningsbehoefte.

Uitvoering en evaluatie

Na goedkeuring van het ACT coördineert de arrangeur de uitvoering van de afspraken welke in het arrangement zijn beschreven. Na 6 tot 8 weken vindt er een evaluatie plaats waarbij de arrangeur, de advisor/mentor, de behandelaar, de zorgcoördinator en de ouders aanwezig zijn. Het verslag wordt toegevoegd aan Magister. Het is mogelijk om eenmaal het arrangement met 6 weken te verlengen.

Indien het ACT geen toestemming geeft, wordt de casus terugverwezen naar het ZAT.

4.2 Arrangementen bovenschools.

Wanneer we, ondanks alle inspanningen, met een leerling vastlopen, kunnen we een beroep doen op een bovenschools arrangement bij het samenwerkingsverband. Een dergelijk arrangement overstijgt het ondersteuningsaanbod van de school.

De arrangeur is verantwoordelijk voor de aanvraag bij het ACT (Advies Commissie Toewijzing).

Een arrangement is altijd tijdelijk en kan bestaan uit tijdelijke opvang in een tussenvoorziening, tijdelijke toevoeging van een ambulante ondersteuner en/of een nieuwe vorm van arrangement dat dan ontwikkeld wordt. Indien mogelijk, kan de school eventueel leren om de ondersteuning op termijn zelf te bieden. Het doel van een arrangement is terugkeer naar de school van herkomst of doorstroom naar een andere school. Indien de ondersteuning structureel nodig blijkt en de school van herkomst dit niet kan bieden, dan kan verwezen worden naar het speciaal onderwijs.

Nazorg

Door het arrangement heeft de leerling zich voorbereid op een nieuwe positie en/of een kansrijke terugkeer naar de klas. De arrangeur helpt bij het opstellen van het nazorgprogramma, waarin alle afspraken worden vastgelegd (samen met de mentor, de zorgcoördinator, de leerling en de ouders/verzorgers). Er komt een terugkoppeling naar het ZAT. De zorgcoördinator is verantwoordelijk voor de nazorg van de leerling.

5. Zware ondersteuning – speciaal onderwijs, niveau 3

Soms krijgt een leerling vanuit de basisschool het advies speciaal onderwijs. Dan vraagt deze leerling een speciale setting met zware ondersteuning en is de leerling (nog) niet toelaatbaar op het Elde College.

Het is ook mogelijk dat pas na verloop van tijd blijkt dat de leerling zware ondersteuning nodig heeft, die niet op het Elde College Praktijkonderwijs geboden kan worden. Dan kan het bevoegd gezag van de school een beroep doen op de ACT van het samenwerkingsverband. Interventie van het ACT kan dan leiden tot een toelaatbaarheidsverklaring speciaal onderwijs. Waar mogelijk wordt uitgegaan van een tijdelijk verblijf in het speciaal onderwijs en terugplaatsing na bepaalde tijd naar een reguliere school.

6. Het Zorg- en Advies team.

6.1 Inleiding.

Het Zorg- en Advies Team (ZAT) komt regelmatig bij elkaar om leerlingen te bespreken als er zorgen zijn over bijvoorbeeld gezondheid, gedrag, motivatie en het leerproces of de thuissituatie. Het ZAT op het Praktijkonderwijs bestaat uit de zorgcoördinator, een vertegenwoordiger van Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), een orthopedagoog, de advisor en/of teamleider. Op afroep kan de leerplichtambtenaar, hulpverleners en/of schoolarts bij het overleg aansluiten. In het ZAT wordt afgesproken wie casusverantwoordelijke is en het contact met de ouders gaat opnemen.

Het ZAT heeft vooral een coördinerende taak.

Als de zorgen alleen school betreffen dan blijft school casusverantwoordelijke. In alle andere gevallen neemt het CJG de eindverantwoordelijkheid over, waarbij de school de eigen verantwoordelijkheid blijft dragen.

6.2 Omschrijving functie ZAT leden.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Het Centrum voor Jeugd en gezin werkt met groepen en individuele jongeren in hun vrije tijd. Hierdoor wordt op een laagdrempelige manier gewerkt aan signalering en preventie van problemen van jongeren en hun ouders. Door middel van licht ambulante hulp kunnen grotere problemen voorkomen worden. Daar waar nodig kan doorverwijzing plaatsvinden naar andere vormen van hulpverlening.

Advisor/mentor en/of vertrouwenspersoon.

De advisor/mentor heeft de ZAT melding gedaan (eventueel in overleg met de zorgcoördinator). Hij bespreekt met ouders de zorgmelding en vraagt hen toestemming om hun kind in het ZAT te bespreken. De mentor/ zorgcoördinator zet de melding in magister en maakt een verslag van de afspraken uit het ZAT. Dit verslag (afspraken) wordt door de mentor/zorgcoördinator in Magister gezet en doorgestuurd naar alle betrokkenen.

Zorgcoördinator.

Het ZAT praktijkonderwijs heeft vast overlegmomenten (ongeveer 10 keer per jaar). De zorgcoördinator maakt een agenda en verspreidt de benodigde informatie over de melding aan alle partijen. De zorgcoördinator is voorzitter van de vergadering en sluit deze af met duidelijke afspraken over de voortgang (casusverantwoordelijke).

7. Kwaliteitsmeting ondersteuning.

Het Elde College Praktijkonderwijs wil voldoen aan het landelijk vastgestelde toezichtkader van de onderwijsinspectie.

Samengevat: de leerprestaties (po) en opbrengsten (vo) van de school zijn tenminste voldoende en het onderwijsleerproces of de ondersteuning en begeleiding voldoet aan de gestelde norm.

Het Elde College werkt met een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures waarmee de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen gevolgd worden. Leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang van de ontwikkeling van de leerlingen (kwaliteitsaspect 7).

Met de signaleringslijst en de zorgroute, wordt voldaan aan kwaliteitsaspect 8:

Leerlingen die dat nodig blijken te hebben krijgen extra ondersteuning

8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de ondersteuning voor de zorgleerlingen.

8.2 De school voert de ondersteuning planmatig uit.

8.3 De school evalueert jaarlijks de effecten van de ondersteuning.

8.4 De school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerling niveau haar eigen kerntaak overschrijden.

Het samenwerkingsverband heeft een toezichtskader opgesteld waarlangs de verantwoording geschiedt en de resultaten worden gemeten. Centraal worden hiervoor kengetallen verzameld, evaluaties opgesteld en klanttevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. De rapportages en evaluaties worden besproken in het Scholenoverleg.

Het Elde College maakt gebruik van de input vanuit deze rapportages om inzicht te krijgen in de opbrengsten en knelpunten en past haar doelen hierop aan.

Daarnaast gebruikt de school de SVL, de klimaatschaal, de SIGA, het Sociogram, de ouder- en leerling enquête, de tevredenheidsmonitor voor medewerkers als kwaliteitsinstrumenten.

De wijze waarop het planmatig uitvoeren van de ondersteuning en het gedetailleerd meten van de effecten van de ondersteuning uitgevoerd moet worden, moet nog onderzocht worden. Ook op dit gebied zal het samenwerkingsverband voorstellen doen.

8. Medezeggenschap.

Naast het recht op individuele begeleiding van ouders bij toewijzing van ondersteuning aan hun kind, is er ook collectieve belangenbehartiging in de vorm van medezeggenschap.

Ouders hebben er belang bij om mee te beslissen over het onderwijsondersteuningsprofiel van de school en over de toewijzing van (extra) zorgmiddelen. Schoolbesturen zullen daartoe een transparant beleid moeten voeren en ouders zullen daarbij als volwaardig gesprekspartner hun rol in de medezeggenschap moeten kunnen vervullen.

Hiervoor moet een planningscyclus opgenomen worden. Het is nog een aandachtspunt om de medezeggenschap over het onderwijsondersteuningsprofiel en de zorgmiddelen conform WMS/WOR te regelen.

